

2012.

Copyright ©: Ανδρέας Τσιάρτας
Τηλ.: 99611843

Εκδόσεις Κ. Επιφανίου
Τ.Κ. 22451, 1521 Λευκωσία
Τηλ.: 00357-22750873
Τηλεομοιότυπο: 00357-22759266
E-mail: costas.epiphaniou@cytanet.com.cy

Φιλολογική επιμέλεια και διορθώσεις:
Ανδρέας Μακρίδης, Φιλολόγος-Ιστορικός-Μελετητής

Σχεδιασμός - Καλλιτεχνική επιμέλεια εξωφύλλου:
Ανδρέας Μακρίδης

ISBN: 978-9963-704-18-7

ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΣΙΑΡΤΑΣ

Χρίστος Τσιάρτας
ο “Γιαγκούλας” της ΕΟΚΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΩΣΤΑ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2012

Δυο, τρεις από τα μέλη μας
ήθελε να γνωρίσει
Ο Χρίστος, τον Νικόδημο
του 'φερε να μιλήσει.

Ακόμα εσυνάντησε
Ανδρέα Παναγιώτου
Αργυρίδη, Χρίστο Μέρδη
ήτανε από τους πρώτους.

Όλοι ενθουσιάστηκαν
που τον εσυναντήσαν
για θέματα οργάνωσης
μαζί του εμιλήσαν.

Όλοι μας εξεφράσαμε
ικανοποίησή μας
που θάναι ο Τομεάρχης
εις την περιοχή μας.

Και Γρηγόρης με τον Χρίστο
την νύκτα ξεκινούν
εις τα λημέρια των Σπηλιών
για να οδηγηθούν.

Χρίστος και Κυριάκος Μάτσης στα λημέρια Σπηλιών

Και του Δεκέμβρη στες εννιά
Παρασκευήν ημέραν
Ο Χρίστος ήρθε στο χωριό
και ζήτησε εμένα.

Αμέσως εξεκίνησα
στο σπίτι του επήα
και τον ευρήκα κι έπαιζε
στην κόρη του *Μαρία*.

Είπε πως ήρτε στο χωριό
στη *Χώρα* για να πάει
και τον *Κυριάκο Μάτση*
εις τον Αρχηγό να πάρει.

Του είπα ότι θα 'μαστε
στο σπίτι του *Αντρέα*,
να σταματήσετε εκεί
να πάμε όλοι παρέα.

Ύστερα εμιλήσαμε
για τις επιχειρήσεις
πούγιναν στον *Αμίαντο*
και *Καρβουνάν* επίσης.

Μου είπε: Στον *Αμίαντο*
πήγε ο "*Ρωμανός*"
στον *Καρβουνά* ο "*Ρήγας*"
μαζί του και αυτός.

Με τον "*Ρήγα*" Τομεάρχη
όλα θα παν καλά
που τον Θεό ζητήσαμε
για να μας βοηθά.

Πέντε η ώρα, νύκτωσε,
την επομένη μέρα
επήα και περίμενα
στο σπίτι του *Αντρέα*.

Σε λίγη ώραν έφθασαν
σταμάτησαν στο σπίτι,
στη μνήμη μου αξέχαστη
τούτη η στιγμή θα μείνει.

Ήταν με ένα Λαντ-Ρόβερ
σαν στρατιωτικό
κρατούσαν και τα όπλα τους
ήτανε τολμηρό.

Μέσα στο σπίτι ήρτασι
ήπιαμεν ένα τσάι
έμεινα και εκοίταζα
τον *Κυριάκο Μάτση*.

Ο *Μάτσης* ήταν άνθρωπος
απλός και συνετός
ήτανε πατριώτης
αποφασιστικός.

Μισήν ώρα εμείναμε
για δρόμο εμιλήσαμε
ήρθαμε στ' αυτοκίνητο
κι αμέσως ξεκινήσαμε.

Τρία μίλια προχωρούμε
μεσ' τον δρόμο *Μαδαρής*,
βρήκαμε πυκνή ομίχλη
δύσκολη διαδρομή.

Σιγά, σιγά εφθάσαμε
στο τρίστρατο *Σπηλιών*
ο ένας δρόμος *Σπήλια*
άλλος των *Κανναβιών*.

Οδήγησε το Λαντ-ρόβερ
πάνω από τον δρόμο
κι αμέσως εξεκίνησαν
να μην χάνεται χρόνος.

Μείναμε σχεδόν μian ώρα
να προσέχουμε τον δρόμο
και μεγάλη ησυχία
ήτανε σ' όλον τον τόπο.

Ήταν τσουχτερό το κρύο
και μεγάλη παγωνιά
τα δόντια μας χτυπούσαν
σιγά, τρεμουλιαστά.

Και τότε ξεκινήσαμε
και πήγαμε στα Σπήλια,
του Κυριάκου ήξερα
το σπίτι, ξαναπήγα.

Τον Τομεάρχη “Ρωμανό”
τον βρήκαμε εκεί
του είπαμε πώς ήρθαμε
Μάτσης, Τσιάρτας κι εμείς.

Εξεσταθήκαμε καλά
περίπου για τρεις ώρες,
εφύγαμε και πήγαμε
μέσα εις το Λαντ-Ρόβερ.

Άλλες δυο ώρες πέρασαν,
πολύ ανησυχούσαμε,
μέσα εις την ησυχία
το σύνθημα ακούσαμε.

Δυο κτυπήματα με πέτρες
μόλις τα ακούσαμε
με τέσσερα κτυπήματα
εμείς τους απαντούσαμε.

Μας είπαν ότι άργησαν
γιατί επήγαν Σπήλια
τον “Ρωμανό” συνάντησαν
κάθισαν και τα είπαν.

Θυμάμαι πως κάποια στιγμή
που ήταν ησυχία
Ο Μάτσης μας ανάφερε
άκουσε φασαρία.

Ο θόρυβος που άκουσε
ήταν αυτοκινήτων
και όπως αποδείχτηκε
στρατός στα Σπήλια ήτο.

Και με μεγάλη προσοχή
ο Μάτσης ξεκινά
πάμε για τον Πολύστυπο
σου Ανδρέα Σταματά.

Εκατεβήκαμε εμείς
Ο Μάτσης προχωρά,
θα πάει Παλαιχώρι,
μας είπε με χαρά.

Ξημέρωνε Κυριακή
θα πάει στους γονιούς του
θα πάει και στην Εκκλησιά
να δει τους χωριανούς του.

Όταν εκατεβήκαμε
στο σπίτι του Ανδρέα
επήγαμε και κάτσαμε
και πιάσαμε κουβέντα.

Για θέματα οργάνωσης
οι τρεις μας συζητήσαμε
του Μάτση τα λεγόμενα
τότε τα θυμηθήκαμε.

Την δράση του Αντάρτικου
επίσης συζητήσαμε
πως πάμε αρκετά καλά
στο τέλος καταλήξαμε.

Κόντευε να ξημερώσει,
όταν εχωρίσαμε
επήγαμε στα σπίτια μας
για λίγο κοιμηθήκαμε.

Την επομένην έγινε
η Μάχη των Σπηλιών
ο "Ρήγας" επολέμησε
τον αγγλικό στρατό.

Η Μάχη τούτη έμεινε
Μάχη ιστορική
ήταν για τους Εγγλέζους
τέλεια καταστροφή.

Εις τα λημέρια των Σπηλιών
 ήταν κι ο Αρχηγός
 κι η αντάρτικη ομάδα
 που 'καμεν ο "Ρωμανός".

Ο Ρήγας τους εκάλυψε
 κι έφυγαν ασφαλείς,
 την τόλμη κι εξυπνάδα του
 δεν είχεν άλλος κανείς.

Ξημέρωσε Κυριακή
 μετά το μεσημέρι
 ακούσαμε για έρευνες
 εις των Σπηλιών τα μέρη.

Εμείς που εγνωρίζαμε
 τι είχε εις τα Σπήλια
 πολύ αγωνιούσαμε
 να μάθουμε τι ήταν.

Την νύκτα ανακοίνωση
 εκάμαν οι Εγγλέζοι
 ότι εκάμαν έρευνες
 εις των Σπηλιών τα μέρη.

Είπαν ότι συνέλαβαν
 και δύο τρομοκράτες,
 πολύ στενοχωρήθημαν
 μήπως είναι αντάρτες.

Είπαν ότι συγκρούστηκαν
 και με τους τρομοκράτες
 και πληγωμένους είχασι
 γιατί γινήκαν μάχες.

Δευτέρα περιμέναμε
 μα δεν είχαμε νέα,
 Χρίστος εις τη Λευκωσία
 πήγε την άλλη μέρα.

Αρχηγός και η ομάδα
 και ο Ρήγας ασφαλείς
 οι δυο που συνελήφθησαν
 ο Ρένος και ο Ζαβλής.

Πέμπτη μας ειδοποίησαν
 ο Ρήγας ασφαλής
 βρίσκεται στα Λαγουδερά
 και θέλει να μας δει.

Αργά τη νύκτα πήγαμε
εις τα *Λαγουδερά*
εις το σπίτι του *Μιχάλη*
Ρήγας ήτανε καλά.

Με τα μέλη της ομάδας
έρχεται σε επαφή
ομάδα πρέπει σύντομα
για να συγκροτηθεί.

Ο *Γρηγόρης Αυξεντίου*
με τόλμη και εξυπνάδα
εγλύτωσε τον Αρχηγό
και όλην την ομάδα.

Προκάλεσε εις τον εχθρό
ένα μεγάλο πλήγμα
και *Άγγλους* στρατιωτικούς
έστειλε εις το μνήμα.

Ο Αρχηγός τ' ανάθεσε
Τομέα Πιτσιλιάς
την περιοχή *Τροόδους*
μέχρι τον *Μαχαιρά*.

Ο *Αυξεντίου* ήτανε
για μας υπαρχηγός
στις γνώσεις, στα προσόντα
ήταν ο πιο καλός.

Εις το χωριό *Καννάβια*
με τον παπά επήγε
και μόνος μες την εκκλησιά
έμεινε για τρεις νύκτες.

Τετάρτη δεκατέσσερεις
ήρτε στα *Λαγουδερά*
εις το σπίτι του *Μιχάλη*
έμεινε προσωρινά.

Σε μια βδομάδα έφυγε
πήγε σε μια καλύβη
μαζί του και αντάρτες,
προσωρινά να μείνει.

Ανδρέας Τσιάρτας

Χρίστος Τσιάρτας

ο «Γιαγκούλας της ΕΟΚΑ»

ΧΡΗΣΤΟΣ Μ. ΤΣΙΑΡΤΑΣ
ΠΛΕΘΝ ΣΤΙΣ 16.356 ΔΙΑΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ

Στον αγαπημένο μου φίλο
και συνεργάτη στον
αποδοκιμασμένο αγώνα
της ΕΟΚΑ

Γιάννη Μάτση.

Με συναγάτη μου

Αποστολέας

18/11/12

Δυο, τρεις από τα μέλη μας
ήθελε να γνωρίσει
Ο Χρίστος, τον Νικόδημο
του 'φερε να μιλήσει.

Ακόμα εσυνάντησε
Ανδρέα Παναγιώτου
Αργυρίδη, Χρίστο Μέρδη
ήτανε από τους πρώτους.

Όλοι ενθουσιάστηκαν
που τον εσυναντήσαν
για θέματα οργάνωσης
μαζί του εμιλήσαν.

Όλοι μας εξεφράσαμε
ικανοποίησή μας
που θάναι ο Τομεάρχης
εις την περιοχή μας.

Και Γρηγόρης με τον Χρίστο
την νύκτα ξεκινούν
εις τα λημέρια των Σπηλιών
για να οδηγηθούν.

Χρίστος και Κυριάκος Μάτσης στα λημέρια Σπηλιών

Και του Δεκέμβρη στες εννιά
Παρασκευήν ημέραν
Ο Χρίστος ήρθε στο χωριό
και ζήτησε εμένα.

Αμέσως εξεκίνησα
στο σπίτι του επήα
και τον ευρήκα κι έπαιζε
στην κόρη του *Μαρία*.

Είπε πως ήρτε στο χωριό
στη *Χώρα* για να πάει
και τον *Κυριάκο Μάτση*
εις τον Αρχηγό να πάρει.

Του είπα ότι θα 'μαστε
στο σπίτι του *Αντρέα*,
να σταματήσετε εκεί
να πάμε όλοι παρέα.

Ύστερα εμιλήσαμε
για τις επιχειρήσεις
πούγιναν στον *Αμίαντο*
και *Καρβουνάν* επίσης.

Μου είπε: Στον *Αμίαντο*
πήγε ο “*Ρωμανός*”
στον *Καρβουνά* ο “*Ρήγας*”
μαζί του και αυτός.

Με τον “*Ρήγα*” Τομεάρχη
όλα θα παν καλά
που τον Θεό ζητήσαμε
για να μας βοηθά.

Πέντε η ώρα, νύκτωσε,
την επομένη μέρα
επήα και περίμενα
στο σπίτι του *Αντρέα*.

Σε λίγη ώραν έφθασαν
σταμάτησαν στο σπίτι,
στη μνήμη μου αξέχαστη
τούτη η στιγμή θα μείνει.

Ήταν με ένα Λαντ-Ρόβερ
σαν στρατιωτικό
κρατούσαν και τα όπλα τους
ήτανε τολμηρό.

Μέσα στο σπίτι ήρτασι
ήπιαμεν ένα τσάι
έμεινα και εκοίταζα
τον *Κυριάκο Μάτση*.

Ο *Μάτσης* ήταν άνθρωπος
απλός και συνετός
ήτανε πατριώτης
αποφασιστικός.

Μισήν ώρα εμείναμε
για δρόμο εμιλήσαμε
ήρθαμε στ’ αυτοκίνητο
κι αμέσως ξεκινήσαμε.

Τρία μίλια προχωρούμε
μεσ’ τον δρόμο *Μαδαρής*,
βρήκαμε πυκνή ομίχλη
δύσκολη διαδρομή.

Σιγά, σιγά εφθάσαμε
στο τρίστρατο *Σπηλιών*
ο ένας δρόμος *Σπήλια*
άλλος των *Κανναβιών*.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΣΙΑΡΤΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2013

1
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΑΠΗΤΕΣ ΜΟΥ ΘΙΛΟ
ΚΑΙ ΟΥΣ ΑΓΑΠΗΣΙ ΘΙΛΕ ΕΘΕΑ

ΓΙΧΝΑΝ ΜΑΡΤΥ

ΑΙ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

1 ΑΓΑΠΗΣΙ ΘΙΛΕ ΕΘΕΑ

17/11/13

BIBLIΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ - ΑΡΧΕΙΟ ΠΡΩΤΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Πρωταπριλιά

Κάθε χρόνο Πρωταπριλιά,
η Κύπρος θα γιορτάζει,
αυτούς που τη λευτέρωσαν
δεν πρέπει να ξεχάσει.

Η γιορτή η σημερινή
είναι γιορτή Ε.Ο.Κ.Α.,
τιμούμε τους αγωνιστές
που Λευτεριά εδώκαν.

Τον αρχηγό μας Διγενή
πρέπει να τον τιμούμε
που όλους μας εμψύχωνε
για να αγωνιστούμε.

Ο Αγώνας ξεκίνησε
την πρώτη του Απρίλη,
πενήντα πέντε τη χρονιά,
ιστορική θα μείνει.

Στη θύμηση να φέρουμε
αυτούς που σκοτωθήκαν,
για τη δική μας λευτεριά
αυτοί θυσιαστήκαν.

Τους τέσσερις αγωνιστές
αυτούς του Λιοπετρίου
και τον Κυριάκο Μάτση
και Γρηγόρη Αυξεντίου.

Αυτούς π' αντιμετώπισαν
θάνατο στην αγχόνη
και δεν εδειλιάσασα,
είχαν μεγάλη τόλμη.

Όλους αυτούς που νίκησαν
τον τρόμο του θανάτου
κι αυτούς που βασανίστηκαν
μέχρι και του θανάτου.

ΕΛΕΝΙΤΣΑ ΣΕΡΑΦΕΙΜ - ΛΟΪΖΟΥ

Ο ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ
ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
1955-1959

Όπως τον έζησε μια τομεάρχισ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΦΙΛΟΘΕΗ»

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1982

Ο ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (1955-1959)

"Όπως τόν έζησε μιá τομεάρχης

Στις Γιαννάρι, τη Ροζής
των Κυριάκου, των Μηνάς
Με σφύριαν άγάπη,

25. Μαΐου 1982

Συμπλοκα Σεργίου με Νόζο

ἀφορούσε τις Βρετανικές Βάσεις και που δεν του είχε ακόμη περιέλθει».

Λίγο μετά την υπογραφή των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου ο Διγενής μας απέστειλε νεώτερη διαταγή:

«Συνιστώ εις πάντας ὄπως παραμείνουν εις τὰς θέσεις των καὶ διατηρήσουν τὸ μέτωπον τῆς Ὀργανώσεως ἀρραγές. Οὐδείς πρέπει νὰ δίδῃ πίστιν εις τὰ γραφόμενα εις τὸν τύπον ἢ ἐξαγγελλλόμενα ὑπὸ ραδιοσταθμῶν περὶ ἀποφάσεως τῆς Ὀργανώσεως.

Ἡ Ὀργάνωσις κοινοποιεῖ τὴν τηρητέα ὑπ' αὐτῆς στάσιν εἰς τὰ μέλη της καὶ μόνον εἰς τὰς οὕτω κοινοποιουμένας ἀποφάσεις της πρέπει νὰ δίδουν πίστιν τὰ μέλη μας καὶ οὐχὶ εἰς τὰ λόγια τῶν τριόδων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ κοινὸν ἢ Ὀργάνωσις εἰς τοῦτο ἐσυνήθισε νὰ λέγῃ τὴν γνώμην της παρρησία διὰ φυλλαδίων. Ἐφόσον συνεπῶς τοιαῦτα δὲν ἐκυκλοφόρησαν, πᾶσα εἰκασία περὶ τῆς στάσεως τῆς Ὀργανώσεως ἐναντι τῆς συμφωνίας εἶναι ἀνυπόστατος καὶ υποβολιμαία.

Ἡ Ὀργάνωσις δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ἀπόφασίν της δημοσία, πρὸς τοῦτο, ὅμως, ἀπαιτεῖται ἀκόμη ὄπως διευκρινίσῃ ὠρισμένα ζητήματα.

Ἡ τυφλὴ πειθαρχία τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως εἶναι ἀπαραίτητος δι' ἐμέ, διὰ νὰ δεῖξωμεν εἰς ὄλους ὅτι οὐχὶ μόνον εἰς τὴν μάχην εἰμεθα ἠνωμένοι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις μας ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ πεδίου, καὶ ὅτι ἡ Ὀργάνωσις ἐνεργεῖ ὡς εἰς ἄνθρωπος. Τὸ τοιοῦτο αὐριον ἢ ἱστορία θὰ τὸ καταγράψῃ μαζί μὲ τόσα ἄλλα εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Ὀργανώσεως.

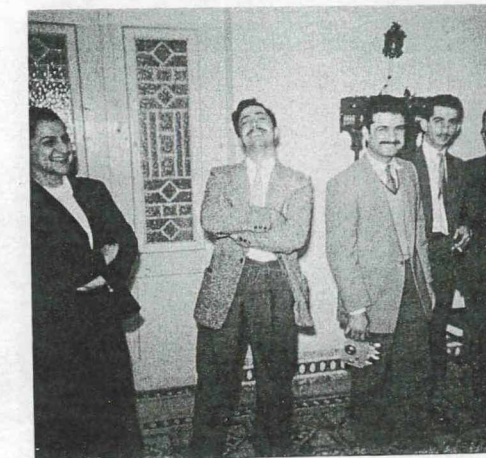
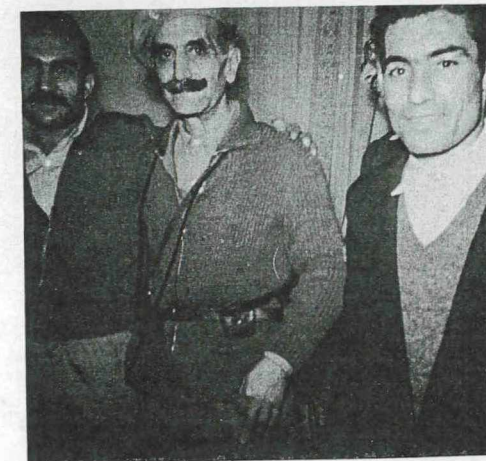
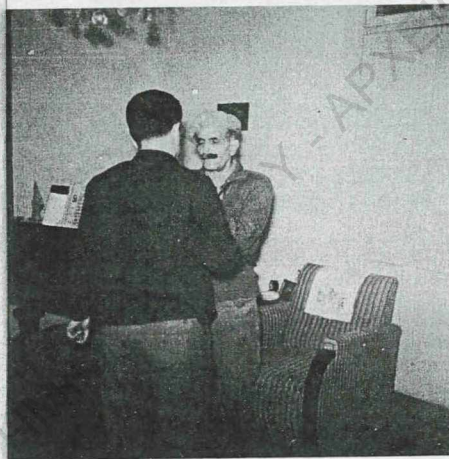
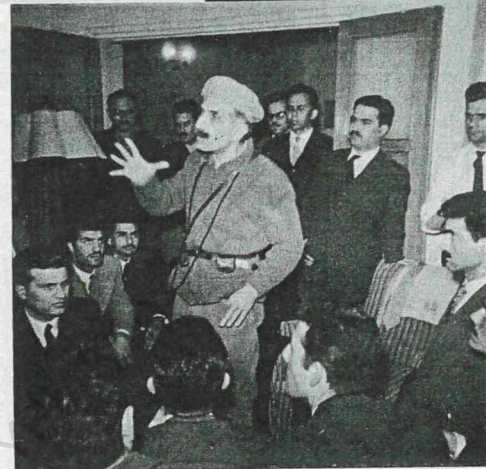
Ἐπαναλαμβάνω. Δυσπιστεῖτε εἰς διαδιδόμενα καὶ γραφόμενα καὶ ἐκτελεῖτε μόνον ὅ,τι ἡ Ὀργάνωσις σᾶς διατάσσει».

ΖΑΠΠΑΣ

Κ' ἐνῶ ἔτσι εἶχαν τὰ πράγματα καὶ μιὰ βαρεῖα κατάθλιψη πλανιόταν παντοῦ, στὶς 22 τοῦ Φεβρᾶρη ἦρθε ἡ ἀπόλυση ὄλων τῶν πολιτικῶν κρατουμένων πὺ ὄπως ἦταν φυσικὸ χارοποίησε τοὺς Κυπρίους. Γι' αὐτὴ εἰδικὰ τὴ μέρα ξέχασαν τὶς ἀμφιβολίες καὶ τοὺς φόβους τους κι' αὐθόρμητα ξεχύθηκαν στοὺς δρόμους γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦν τὰ πολυβασανισμένα παιδιὰ τους, ἐνῶ χαρμόσυνα κτυποῦσαν οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν.

Στὴ Λάρνακα πολὺς κόσμος περίμενε στὸν Ἄγ. Γεώργιο τὸν Κοντὸ νὰ φτάσουν τὰ λεωφορεῖα μὲ τοὺς κρατούμενους.

Ὅταν φάνηκαν νᾶρχωνται, ὄλο ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἄρχισε νὰ ζητωκραυγάζει, ἐνῶ οἱ γαλανόλευκες ὑψώθηκαν στὸν ἀέρα. Οἱ σκηνὲς ποὺ ἐπακολούθησαν ἦταν ἀφάνταστου μεγαλείου. Μάνες ἔσφιγγαν τὰ παιδιὰ τους στὴν ἀγκαλιά τους μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Τοὺς χαϊδεῦαν ἀπαλὰ τὰ μαλλιά. Τὰ κῦταζαν καὶ τὰ ξανακῦταζαν ἀχώρταγα. Νεαρὲς γυναίκες ρίχνονταν μὲ πάθος στὶς ἀγκαλιὲς τῶν συζύγων τους. Λίγο πῖο συγκρατημένοι οἱ πατέρες καὶ τ' ἀδέρφια προσπαθοῦσαν νὰ πνίξουν τὴ χαρὰ τους σ' ἓνα αἰνιγματικὸ χαμόγελο. Ὅταν τέλειωσαν οἱ πρώτες συγ-

Ἀπὸ τὴ συνάντηση τοῦ Διγενῆ μὲ τὰ παλαιὰ μέλη του στὶς 15 τοῦ Μάρτη 1959
στὸ σπίτι τοῦ Γαβριήλ καὶ τῆς Λουκίας Γαβριηλίδου.

Στό τραπέζι πού έτοιμάσε ή Λουκία Γαβριηλίδη γιά τόν Άρχηγό καί τά παλληκάρια του.

Ή τομεάρχης Λάρνακας μέ τούς άντάρτες τοῦ τομέα Χρύσανθο Κυριάκου, Χρίστο Κουλουμπρή, Γεώργιο Λυκοῦργο (άρχηγό), Κώστα Παπαγεωργίου, Μάκη Παπαχαλαλάμπους, Χρίστο Ἀποστόλου καί Δημήτρη Πιερῆ (καθήμενο).

Κάτω: Ἄλλοι άντάρτες τοῦ τομέα: Βάσος Σελλάς, Φαίδων Φαίδωνος, Ἡλίας Φιλιαστίδης, Κώστας Χρίστου, Σωτήρης Γιαννάκης (άρχηγός), Ἄγγελος Κωνσταντινίδης, Ἄνδρέας Χρίστου, Χριστάκης Καραγιώργης, Τάκης Παπαδόπουλος. Καθήμενοι: Μιχάλης Λυσάνδρου, Ἄντωνάκης Παπαλούκα, Σωτήρης Ἄγγελής, Γεώργιος Ἀναστάση Κωνσταντίνου, Μιχάλης Σετράκης, Ἄνδρέας Κάτσουρας.

Οι άντάρτες του τομέα μας παρελαύνουν στη Λάρνακα—μετά την υποδοχή στη Λευκωσία—τη μέρα που κατέβηκαν από το κρησφύγετο.

κινήσεις και τὰ καλωσορίσματα, μιὰ ἀτέλειωτη πομπή σχηματίστηκε με τὶς Ἑλληνικὲς σημαίες ἐπικεφαλῆς καὶ τράβηξε στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Λαζάρου. Ἐκεῖ ψάλληκε δοξολογία κ' ἐκφωνήθηκαν λόγοι.

Πολλοὶ κρατούμενοι, ὅμως, δὲν ἔνοιωσαν τὴν ἀνάγκη νὰ πανηγυρίσουν. Προτίμησαν νὰ γυρίσουν ἡρεμα κι' ἀθόρυβα στὰ σπίτια τους καὶ στὰ χωριά τους.

Παράλληλα με τὴν ἀπόλυση τῶν κρατουμένων κυκλοφόρησαν φήμες ὅτι ἐπρόκειτο νὰ κοινοποιηθοῦν οἱ ὅροι τῆς ἀμνηστίας ἀπὸ τὸν Κυβερνήτη. Ὁ Διγενῆς μ' ἔκτακτο σύνδεσμο μᾶς ἀπέστειλε τὴν παρακάτω διαταγή:

Ἄν ἐκείνομα.

ΜΥΡΣΗ

ΔΙΑΤΑΞΗ

Ὅσοιδήποτε καὶ ἂν εἶναι οἱ ὅροι τῆς κοινοποιηθεῖσας ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου ἀμνηστίας, ἄπαντες πρέπει νὰ παραμείνουν εἰς τὰς θέσεις των ἀναμένοντες διαταγὴν τῆς Ὁργανώσεως.

Ἐὰ μέτρα ἀσφαλείας δὲν πρέπει νὰ χαλαρωθοῦν ἐκ' οὐθένης λόγῳ. Ἐκί τούτου ἐπιστῶ ἰδίᾳ τὴν προσοχὴν τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων καὶ τῶν καταζητησμένων.

ΖΑΠΠΑΣ

Ἄργότερα πήραμε κι' ἄλλη διαταγή:

«Σὰς εἰδοποίησα καὶ σὰς εἰδοποιῶ καὶ πάλιν ὅπως πάντες παραμείνετε εἰς τὰς θέσεις σας καὶ μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῶν ὄρων περὶ ἀμνηστίας. Θὰ λαμβάνετε διαταγὰς μόνον παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Τὰ δημοσιευθέντα εἰς ἐφημερίδα ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς ἐπεσκέφθη τὸν Μητροπολίτην Κιτίου καὶ εἶχε συνομιλίαν μετὰ τούτου διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀμνηστίας εἶναι μυθεύματα, ὅπως καὶ τόσα ἄλλα τὰ ὁποῖα σκοπίμως τίθενται εἰς κυκλοφορίαν.»

Στις 28 τοῦ Φεβρουαρίου ὁ Κυβερνήτης Φοῦτ ἀνακοίνωσε τοὺς ὄρους ἀμνηστίας τοὺς ὁποίους ὁ Διγενῆς ἀπέριψε καὶ μᾶς ἔστειλε τὴν παρακάτω διαταγή:

«Ὡς ἔχουν οἱ ὅροι τῆς ἀμνηστίας εἶναι ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟΙ ὑφ' ἡμῶν. Ἐὰν τυχὸν οὗτοι δὲν τροποποιηθοῦν, τότε θὰ λάβω ἄλλας ἀποφάσεις. Οἱ τομεῖς δὲν πρέπει νὰ ἀνησυχοῦν διότι δταν θὰ εἶναι καιρὸς θὰ ὁμιλήσω ἐφ' ὄλων τῶν ζητημάτων ἥτοι συμφωνίας, ἀμνηστίας κλπ.

Ἐπιθυμῶ νὰ συστήσω εἰς πάντας ὅπως δεῖξουν *συνοχὴν καὶ ἀλληλεγγύην*. Εἰς τὸ ζήτημα ἰδίᾳ τῆς ἀμνηστίας σύνθημα ὄλων πρέπει νὰ εἶναι ΟΛΟΙ ἢ ΚΑΝΕΙΣ».

Λίγο ἄργότερα πήραμε ἄλλες δύο διαταγὰς ἀπὸ τὸν Ἀρχηγό:

«Οἱ τομεάρχαι νὰ μοῦ ἀναφέρουν τὸ πραγματικὸν ὄνοματεπώνυμὸν των, ἐπάγγελμα, ἡλικίαν καὶ πραγματικὴν διεύθυνσίν των».

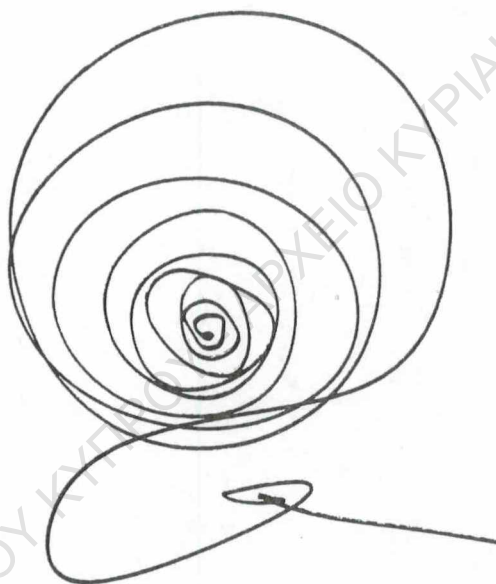
ΖΑΠΠΑΣ

Λουκής Παπαφιλίππου

Προσφέρομαι ως Βαραββάς

Ποίηση

ΙΟΛΚΟΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

Ανατολικά της σιωπής
θα τους συναντήσετε
ακουμπισμένους στα φυλακισμένα
κόκαλά τους.

Ανοιγμένος ήλιος
το πρόσωπό τους.

Το φωτοστέφανο
στις φτέρες τους
σπασμένο.

Δεν ήρθε άνοιξη.

Ο Παλληκαρίδης γράφει σιωπή.

Ο Αυξεντίου αναζητά τον Αθανάσιο Διάκο.

Ο Μάτσης ιστορεί στο Μακρυγιάννη
το λάθος.

Και κλαίει
γιατί δεν έχει φουρνέλο
να μας ανατινάξει
και να αναχωρήσει για το Δίκωμο
στον άβατο χώρο
της δεύτερης και τελευταίας του θυσίας.

2007

Ο Μάτσης
αρνείται
να εγκαταλείψει
το Δίκωμο.

Κυριάκο, ξέχασέ μας.

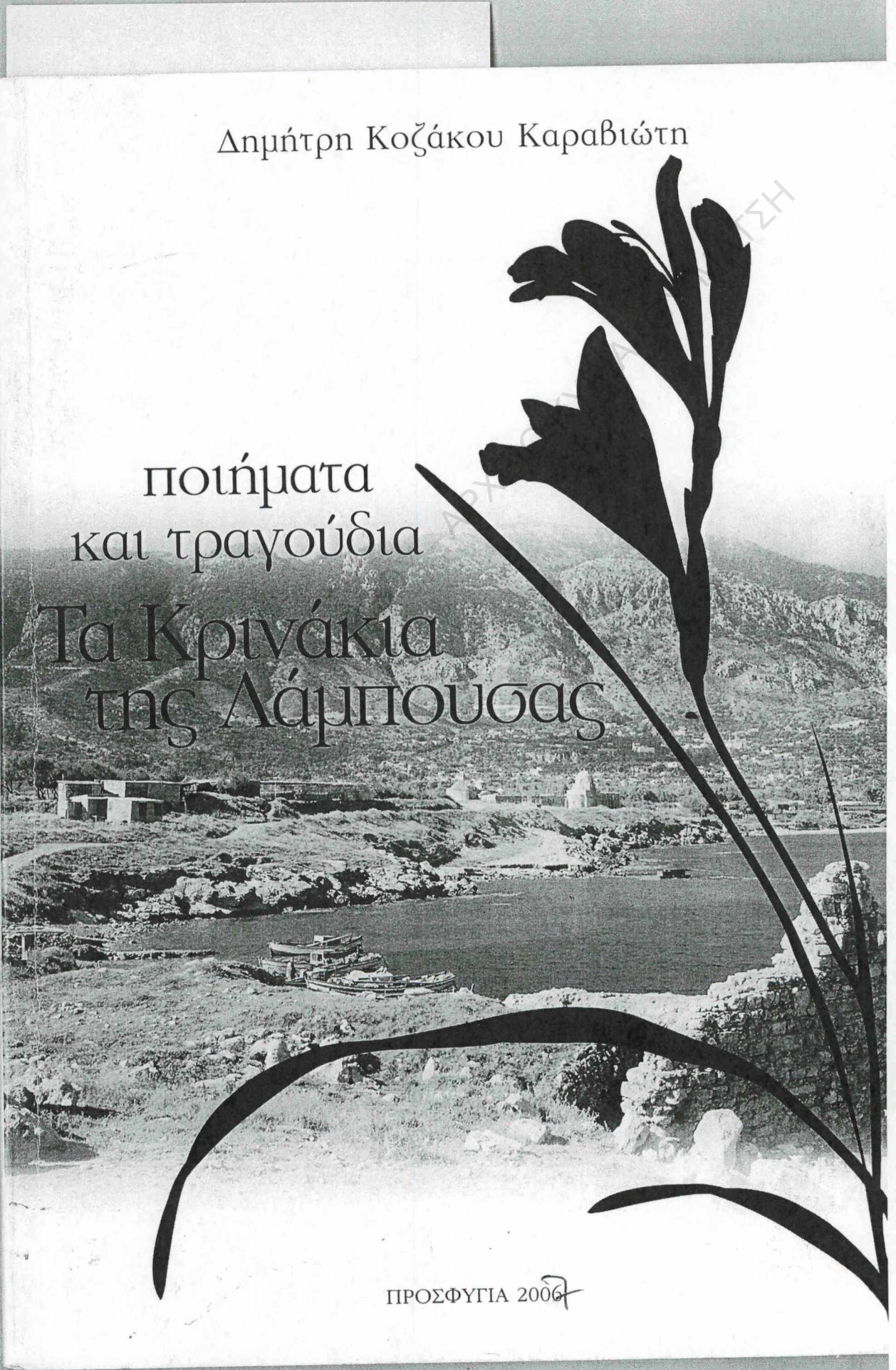

Δημήτρη Κοζάκου Καραβιώτη

ποιήματα
και τραγούδια

Τα Κρινάκια
της Λάμπουσας

ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ 2007

Από τον Καραβά και την Λάπηθο στα χρόνια τα ηρωικά της ΕΟΚΑ, πέρασαν πολλοί αγωνιστές οργανώνοντας τις ομάδες αντίστασης των δυο αυτών κομοπόλεων αλλά και πολλές φορές εύρισκαν καταφύγια σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους, τα κρησφύγετα, σε σπίτια Καραβιωτών.

Κυριάκος Μάτσης

Του Πενταδακτύλου αετέ
της Κύπρου μας καμάρι
του Διγενή υπαρχηγέ
άξιο παλικάρι

Η Κύπρος να λευτερωθεί
ήταν το όνειρό σου
απ' άκρη σ' άκρη το νησί
το έκαμες δικό σου

Περπάτησες στον Καραβά
στους δρόμους της Λαπήθου
έδινε θάρρος στην καρδιά
που σούλεγε θυμήσου

την Παναγιά και τον Χριστό
μαζί σου νάχεις πάντα
νικούσαν πάντα τον εχθρό
σαν ήρωες του Σαράντα

Παράδειγμα είσαι για μάς
μεγάλο στη ζωή μας
την Λευτεριά ν' αναζητάς
για πάντα στο νησί μας